

Megszülettek a posztregisztrációs fajtakísérlet első eredményei

12–13. oldal

**Kilátások a hazai
tűzifapiacon**

06. oldal

**Viszlát zöldítés, jön
az Agro-ökológiai Program**

18–19. oldal

**Tapasztalatok az átalakult
szakképzésről**

10–11. oldal

Házhoz visszük az agrárium híreit!

A NAKlap egyedi tartalommal bír, átlagosan 310 000 példánnyal, névre, címre szóló terjesztéssel, a legnagyobb országos lefedettségű, évente tíz alkalommal publikát időszakos kiadvány, amely az agrárium legfontosabb híreivel, kérdéseivel foglalkozik. A lapból az ágazatban dolgozó őstermelők, kis-, közép- és nagyvállalkozók is hasznos információkhoz juthatnak.

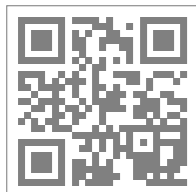
NAKLAP

A NEMZETI AGRÁRGAZDASÁGI KAMARA LAPJA

ORSZÁGOS TERJESZTÉS

átlagosan 310 000
postaládában
hónapról hónapra

Hirdessen a NAKlapban, agrárkamara tagoknak 20% extra engedményt biztosítunk!

Az újság PDF formátumban
az agrárkamara honlapján is
elérhető:

www.nak.hu/sajto/naklap

HIRDETÉSI INFORMÁCIÓ:

Tremmer Tamás

lapmenedzser

+36-20/5347-137

naklap@maraton.hu

NAKLAP | 2022. SZEPTEMBER

Tartalomjegyzék

MOZAIK

- 04 Akkreditált rendezvények szaktanácsadóknak
Eltéréseket engedélyeztek a jövő évi KAP-előírásoknál
Hajdúnánáson tartották a Magyarok kenyere
– 15 millió búzaszem program idei búzaösszeöntő ünnepségét

ERDÉSZET

- 06 Kilátások a hazai tűzifapiacra
- 07 Fától az erdőig – új támogatási lehetőségek
- 08 A magyarországi erdőgazdálkodás felelős és fenntartható

INTERJÚ

- 10 Tapasztalatok az átalakult szakképzésről

NÖVÉNYTERMESZTÉS

- 12 Megszülettek a posztregisztrációs fajtakisérlet első eredményei

OKTATÁS

- 14 Nagy sikerrel zajlottak le az idei „Szakmaköztoló”
pályaorientációs hetek
- 16 Tehetséggondozási siker az agrárszakképzésben

TÁJÉKOZTATÁSI SZOLGÁLTATÁS

- 18 Vizslát zöldítés, jön az Agro-ökológiai Program

ASZÁLY

- 20 Aszály: legnagyobb veszélyben az állattenyésztők
- 21 Erdei aszálykár és az erdősítési támogatások összefüggései
- 22 Egyes esetekben enyhült a munkaerőmegtartási kötelezettség
- 23 Enyhíthető az ökológiai állattartásban jelentkező takarmányhiány

NAKLAP, A NEMZETI AGRÁRGAZDASÁGI KAMARA LAPJA

X. évfolyam, 08. szám

Alapító: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara, Györfy Balázs elnök

Cím: 1115 Budapest, Bartók Béla út 105–113.

Zöld szám: +36 80 900 365 E-mail: ugyfelszolgalat@nak.hu

Portál: www.nak.hu Kiadó: Szuperinfó Magyarország Média Kiadói Kft.

Felelős kiadó: dr. Kovács Julianna ügyvezető igazgató

Régióvezető: Tóth Tamás

Főszerkesztő: Dénes Zoltán

Lapmenedzser: Tremmer Tamás +36 20 534 7137

Fotók: NAK, MTI, Mediaworks, shutterstock.com

Szerkesztőség és hirdetésfelvétel: 8200 Veszprém, Házgyári út 12.

E-mail: naklap@maraton.hu ISSN 2064-308X

A hirdetések és egyéb reklámkiadványok tartalmáért a kiadó felelősséget nem vállal.

A Szuperinfó Magyarország Média Kiadói Kft. politikai hirdetéseket nem fogad be.

03

Az erdő nem tűzifa!

Hazánk köztudottan élen jár az egy négyzetméterre jutó szakértők számában. Legújabbban az erdőgazdálkodáshoz ért mindenki. A bírálók talán bele sem gondolnak, hogy a vidéki embernél és az erdésznél nem ójja senki jobban az erdőt. És nem csak azért, mert abból él, hanem, mert szereti.

Zsigmond király óta számos rendelet szabályozta a fakivágást. A 18. század közepétől az erdő ügye országos közérdek lett, és megszerveztek az erdészeti oktatást is. Ugye, nem feltételezi senki, hogy több százéves szaktudás birtokában az erdész tarra vágja a védett erdőt? Azt, amit sok-sok munkával nevel, vágásérett korig: 30-120 évig. A természetes felújítás ugyancsak idő és költségintéző.

A fakitermelést mindig a vegetációs idő, illetve a szabályok sokasága határozza meg, és az, hogy nincs már, aki a KÉTKEZI munkát elvégezze erdeinkben, amelyek területe az elmúlt 100 évben megduplázódott. Jelenleg több mint kétfélmillió hektárt foglalnak el. Ebből 1990 óta kétszázharmincezer hektáryit a magánerdő-tulajdonosok és gazdálkodók telepítettek.

A fővárosban tüntetők közül kevesen tudják, az erdész csak azt a fát vágja ki, amit lehet és kell. Illetve: a vágásérett erdők csupán negyvenöt százalékából lesz tűzifa. Ugyanis a rönkök vastagabb részéből készül a háztető, nyílászáró, bútör. A vékonyabb faanyagból pedig raklap, csomagolóanyag, amelyek jelen vannak minden háztartásban. A tűzifát pedig a fa koronája adja, és a rönk szabványának nem megfelelő darabjai. A magyar erdők növedéke évente tizenhárommillió köbméter, melynek 50-60%-át termelik csak le. Ezért hazánkban mindig volt elegendő tűzifa. Most is van.

Az erdész szakma örül, hogy hirtelen fontos lett a magyar társadalom számára az erdők védelme. Remélem, nem néhány tüntetés és nagyívű kinyilatkoztatás erejéig! Jó volna, ha tartana akkor is, amikor tűzgyújtási tilalom idején nyáron süt az erdőben a derék állampolgár. Vagy amikor a fatolvajok egész hegyoldalakat tarolnak le, derékban kivágva az öreg fákat, hogy lehajolni se kelljen. Lehetne élőlánccal védeni az erdőt. Meg kisebb ökológiai lábnyomot hagyni mindenkinek maga után. Mert a klímaváltozás a fákat is tizedeli. Elég ránézni az aszály sújtotta alföldi erdőkre. Ez is az ember műve.

A bírálók tudják-e, a saját lakásukban mi minden készült fából? Ha semmi – ami lehetetlen –, úgy jelentősen terhelik a környezetüket műanyaggal. Aki pedig a PVC és társai ellen küzd a klimatizált szobájából, és favillával falatozgat az asztalon – aminek minimum a lába fából van – fatányérból, hogy is értelmezi az erdő védelmét?

Szép dolog ez a szolidaritás a fákkal. De majd akkor lesz igazán hiteles, ha valaki leballag a negyedikről egy vödör vízzel a kezében, és a társasház előtt szomjazó kőrre önti. Mert az is fa, még ha nem is az erdőben él. Most még könnyen ítélkezünk, mert legtöbbszörishöz csövön érkezik a meleg. Ne szembesüljünk azzal, amikor már nem. Mert akkor minden valamirevaló apa és nagypapa elmegy – lehet, épp a legközelebbi parkba –, és kivágja az első útjába eső fát. Talán derékban... Ez ellen tegyünk meg mindent, hogy soha ne következzen be.

Egy biztos, nem a tüntetés a megoldás milderre.

Luzzi József,

Nemzeti Agrárgazdasági Kamara vidékfejlesztéért felelős országos alelnök

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

Akkreditált rendezvények szaktanácsadóknak

A független szaktanácsadóknak a továbbképzés részeként akkreditált rendezvényeken kreditpontot kell gyűjteniük. Kizárólag olyan rendezvény után írható jóvá kreditpont, amelynek témája azonos a szaktanácsadó tématerületeinek valamelyikével.

Az akkreditált rendezvények olyan, a tanácsadási tématerületekhez kapcsolódó szakmai konferenciák, továbbképzések és programok, amiket agrárszervezetek, vállalkozások a mezőgazdaságot és vidékfejlesztést érintő aktuális témákban szerveznek és akkreditációs eljárás keretében ajánlanak a kreditpontot érő rendezvények közé. Ez a képzéstípus hozzájárul a szaktanácsadók naprakész tudásához.

A szakmai program akkreditálását a szervezőnek kell kezdeményezni legalább 15 nappal a rendezvény megvalósulása előtt. A bejelentés elektronikus úton történik és folyamatosan fogadjuk őket.

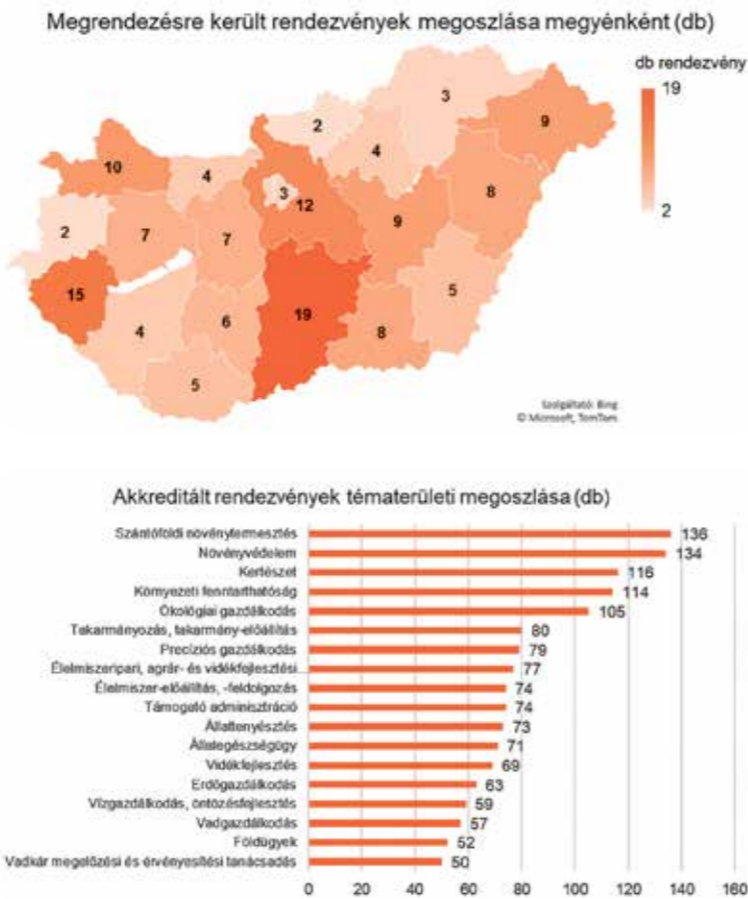
2022. augusztus 10-ig 74 szakmai partnerünk 191 rendezvényét akkreditáltuk. Közülük 167 esemény már megvalósult és 15 százalékukat online formában tartottuk.

Megyei viszonylatban Bács-Kiskun megyében volt a legtöbb szakmai program.

A rendezvények kétharmada díjtalan volt. A legtöbb a szántóföldi növénytermesztés és növényvédelem tématerületekhez kapcsolódott.

A rendezvényakkreditációval kapcsolatban a szaktan@nak.hu e-mail címre küldött levélben kérhető bővebb tájékoztatás.

• VARGA ZSUZSANNA
– KATÓCS NÓRA/NAK

Eltéréseket engedélyeztek a jövő évi KAP-előírásoknál

Számos új előírással kell megismerkedniük a gazdálkodóknak 2023-ban az új KAP kapcsán. A bizottság a bizonytalan globális helyzet miatt több engedményt is tett.

Ilyenek lesznek a kölcsönös megfeleltetés és a zöldítés egyes elemeit ötvöző kondicionalitás előírásai is. A vetésszerkezeti tervezés egyik lényeges eleme a vetésváltás szabályainak megismerése a 10 hektárnál nagyobb szántóterület művelő gazdálkodók esetében. Azonban a tagállamok kérésére az Európai Bizottság a bizonytalan globális élelmiszer-ellátási helyzet miatt 2023-ban átmeneti mentességet tesz lehetővé ezen téren is.

A derogáció, azaz átmeneti mentesség során az új vetésváltási szabályokat – aminek ismertetésétől a mentesség miatt eltekintünk – 2023-ban nem kell betartani egy kivétellel, miszerint a burgonya, a

napraforgó, a repce, a szója, a cukorrépa, az olajtök és a dinnye önmaga utáni termesztése 2023-ban sem lehetséges.

Kiindulási alapnak a 2022-es év tekintendő.

Az élelmiszertermelés biztosítása érdekében az ugyancsak a kondicionalitás részét képező alábbi előírás teljesítésében is részleges mentességet határoztak meg. Elvárás lesz ugyanis, hogy a gazdaságok szintjén a szántóterület legalább 4%-ának megfelelő nem termelési célú területet vagy tájképi elemet kell kijelölni, beleértve a parlagon hagyott földterületeket is; vagy a gazdaságok szintjén a szántóterület legalább 7%-ának megfelelő,

növényvédő szerek használata nélkül termesztett ökológiai jelentőségű másodvetés vagy nitrogén-megkötő növényeket is tartalmazó területet kell kijelölni, amelynek 3%-a kötelezően parlagon hagyott földterület vagy nem termelési célú tájképi elem kell, hogy legyen. A tagállamoknak az ökológiai jelentőségű másodvetések esetében 0,3-as súlyozási tényezőt kell alkalmazniuk.

Vagyis, ha a gazdálkodó az előzőekben részletezett, valamely százalékos arány teljesítéséhez parlagon hagyott területet is tervez bejelenteni 2023-ban, azt akkor is beszámíthatja ennek a HMKÁ-előírás teljesítésébe, ha azon az egyébként parlagon hagyni tervezett területen mégis természetien fog olyan szántóföldi növénykultúrát, ami az élelmiszerbiztonsághoz hozzájárul.

Az Európai Bizottság tájékoztatója alapján jelenleg egyetlen ismert korlátozás várható, mégpedig az, hogy ezeket a parlagon hagyott területeket nem lehet kukorica és szójabab termesztésére használni. Az élelmiszer célú szántóföldi növénykultúrák listája az Agrárminisztérium honlapján elérhető.

A részletszabályok tisztázását követően további tájékoztatásra számíthatnak a gazdálkodók, ezért kérjük, kövessék figyelemmel az erre vonatkozó tájékoztatásunkat.

• SZTAHURA ERZSÉBET/NAK

Hajdúnánáson tartották a Magyarok kenyere – 15 millió búzaszem program idejű búzaösszeöntő ünnepségét

Orbán Viktor miniszterelnök elismerését fejezte ki, hogy a gazdák, csakúgy, mint 1956-ban, ma is mindent megtesznek azért, hogy kenyér kerüljön a magyar családok asztalára.

A Kárpát-medencei magyar gazdák egyik legjelentősebb karitatív kezdeményezésévé vált mozgalom résztvevői levélben köszöntötte Orbán Viktor miniszterelnök. A Nyitrai Zsolt miniszterelnöki biztos által felolvasott levélben Orbán Viktor utal rá, hogy az elmúlt hónapok súlyos kihívások elé állították a magyar gazdatársadalmat és az egész magyarságot. Az utóbbi évek legnagyobb aszályával kell megküzdeni, miközben a szomszédunkban dúló háborús is nehezíti életünket, amelynek a hatására az „egekbe” szöktek az árak – írta a miniszterelnök, hozzátéve: történelmünk számtalan példával szolgált már arra, hogy „a magyar vidék ereje éppen akkor mutatkozik meg a legjobban, amikor csőtűl jön az országra a baj”.

Idén is megérkezett a gazdák aratókoszorúja a Bazilikába

A magyar gazdák összefogását jelképezi az a díszes Aratókoszorú, amely ünnepélyes keretek között érkezett meg a budapesti Szent István Bazilikába. Az idei búzacoszorú jellegzetessége az „esőcsiga” motívum, mely a következő évi bő esőáldást jelképezi és amelynek most különösen nagy jelentősége van a gazdák számára. Az Aratókoszorút közel egy hónapon át tartó fonással, több ezer búzaszálból készítették el hajdúnánási gazdasszonyok. A Magyarok Kenyere – 15 millió búzaszem program keretében készült Aratókoszorút a szervezők képviselőjében Jakab István, az Országgyűlés alelnöke, a MAGOSZ elnöke, valamint Szöllősi Tibor, Hajdúnánás polgármestere, a NAK országos alelnöke, Hajdú-Bihar megyei elnöke helyezte el a bazilikában.

A kormányfő elismerését fejezte ki, hogy a gazdák, csakúgy, mint 1956-ban, ma is mindent megtesznek azért, hogy kenyér kerüljön a magyar családok asztalára. „Ennek szimbóluma a Magyarok kenyere – 15 millió búzaszem program, amely több mint egy évtizede gyűjti össze a magyar gazdák adományait az egész Kárpát-medencéből, és aminek köszönhetően évente közel száz-

ezer nehéz sorú magyar gyermeknek és családnak jut kenyér” – írta Orbán Viktor, aki egyidejűleg köszönetet mondott a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetségének (MAGOSZ), a Magyarok Kenyere Alapítványnak és a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarának (NAK), hogy az idén is megszervezték a jeles eseményt.

Farkas Sándor, az Agrárminisztérium parlamenti államtitkára az augusztus 6-ai rendezvényen ismertette: több százezer hektárt érint az aszálykár az országban, idén az őszi búza termésátlaga nem éri hektáronként a négy tonnát, de a korábbi éveknél alacsonyabb lesz az őszi árpa, a rozs, vagy a tritikálé termésátlaga is. Kitért arra is, hogy a rendkívüli helyzetre tekintettel a kormány fontosnak tartotta az azonnali cselekvést a magyar gazdatársadalom veszteségeinek mérséklése érdekében, hogy testreszabott intézkedésekkel segítsenek.

Györfy Balázs, a NAK elnöke azt mondta, a Magyarok kenyere prog-

ram a Kárpát-medencei magyar gazdatársadalom meghatározó eseményévé vált.

Tavaly 8000 Kárpát-medencei gazda 1100 tonna kenyérgabonát adott össze, amiből 100 ezer rászoruló családnak biztosítottak kenyeret – mondta, hozzátéve: „mindannyian egy kenyéren vagyunk”.

Jakab István, az Országgyűlés alelnöke, a Magosz elnöke azt mondta, a Magyarok kenyere programmal 12 éve hitet tettek a Trianon által szétzabdalt ország lelki egyesítése mellett. A 15 millió búzaszem program több mint adományok gyűjtése: erősíti a köteléket, ami a nemzeti összetartozás alapja – hangoztatta.

Az ünnepségen a hazai és a határon túli gazdák képviselői nagyméretű dézsába öntötték a kis zsákokban magukkal hozott búzaszemeket, majd a tetejére helyezték a kenyérfőzés elengedhetetlen adalékait: a Felvidékről érkezett kovászt, a Parajdrol hozott sőt, és a kárpátaljai vizet. Mindezt megáldották a történelmi egyházak képviselői. • NAK

Kilátások a hazai tűzifapiacra

Az aktuális tűzifaellátási helyzetről, illetve az ezzel kapcsolatban hozott kormányzati intézkedésekről folyamatosan beszámoltunk a kamara honlapján. A következő sorokban átfogó képet kívánunk adni a fapiaci összefüggésekről, kihívásokról, lehetőségekről.

A lakossági tűzifapiac évek óta rendezett körülmények között működik. Az elmúlt időszakig még mindig sok háztartásban fűtöttek fával, de az olcsó gázfűtésnek, és az egyre szélesebb körben terjedő új, alternatív fűtési módoknak (pl. hőszivattyú) köszönhetően sokan felhagytak ezzel a megoldással. Az inflációval párhuzamosan ugyanis lassan, de folyamatosan ez a fűtési mód is megdrágult, ráadásul köztudottan sok manuális munka van vele. Ennek, és az enyhe teleknek köszönhetően hazánkban a tűzifa iránti kereslet az elmúlt években csökkenő tendenciát mutatott.

A klímaváltozás mérséklése érdekében kitűzött nemzetközi, uniós és hazai stratégiai célok között első helyen szerepelt az energiahatékonyság növelése, az energiatakarékosság, és a fosszilis energiahordozók kiváltása. Várható volt tehát, hogy az energiapolitika terén változások lesznek, ami a lakossági energiafelhasználási szokásokat is átrendezi. Az orosz-ukrán háború következtében a fosszilis energiahordozók terén ellátási bizonytalanságok keletkezhetnek.

Ennek következtében a tűzifapiacra tavasz óta jelentős keresletnövekedés tapasztalható. Akik eddig is fával fűtöttek, azok előre hozták az éves beszerzéseiket, akik pedig úgy

döntöttek, hogy részben vagy egészben átállnak a fafűtésre, azok többlet keresletet generáltak a tűzifa piacon. Mindezt egy olyan időszakban, amikor a fakitermelés volumene a vegetációs időszak miatt a termelés szezonálisával összhangban rendkívül alacsony.

A kormány a tűzifaellátás biztonságáért augusztus elején két jelentős intézkedést hozott. Egyrészt a **294/2022. (VIII. 9.) Korm. rendeletben** kiviteli korlátozást vezetett be a tűzifa termékkörre, amelynek keretében az állam részére elővásárlási jogot biztosított az exportra szánt tűzifa termékekre, amennyiben arra a hazai piacon is valós szükség lenne. A másik, veszélyhelyzeti intézkedés keretében kihirdetett **287/2022. (VIII. 4.) Korm. rendeletben** a fakitermelések közérdekű korlátozásai terén több engedményt tett a hazai tűzifa-termelés volumenének növelése érdekében.

A hazai erdészeti szakma egybehangzó véleménye szerint az állami és a magán erdőgazdálkodók együttesen a tűzifa igényeket várhatóan a rendes gazdálkodás keretei között is

ki tudják majd elégíteni. A rendkívüli engedményekkel legfeljebb csak tényleges szükséghelyzetben, és hatósági kontroll mellett élhetnek, az erdőgazdálkodás fenntarthatóságának biztosítása mellett. Azaz ezen intézkedéseknek sem az erdő, sem a társadalom nem lesz a kárvallottja. A hazai erdészeti szakemberek felkészültsége mellett erre ad további garanciát az Agrárminisztérium 5/2022. (VIII. 16.) AM utasítása is.

A magyar magánerdők közel felében jelenleg nem folyik erdőgazdálkodás, így ott fakitermelés sincs. Ennek oka az osztatlan közös tulajdonra, és a megbízásos jogviszony megszűnésére vezethető vissza. A magánerdőgazdálkodók folyamatosan állítják vissza ezekben az erdőkben is a működőképességük biztosítását, így várhatóan ezek az erdők is belépnek a hazai fapiacra, bővítve a fakitermelési lehetőségeket. A magánerdők rendezettségének növelésével tehát a tűzifapiac is kiegyensúlyozottabbá válhat.

A kamara álláspontja szerint továbbra is kiemelt cél az osztatlan közös tulajdon széles körű megszűn-

tetésének elősegítése. Emellett fontos cél az erdőingatlanok hasznosítására, használatára vonatkozó, a magánerdők, valamint a magán erdőtulajdonosok és erdőgazdálkodók érdekeivel is összhangban álló, illetve gördülékeny jogalkalmazást biztosító szabályozás megteremtése.

Hosszú távra szóló hatékony működési keretet azonban csakis közös gondolkodással lehet megalapozni. Ez a folyamat a kamara szervezésében már meg is kezdődött, hiszen az erdészeti szakmai szervezetek egy személyes találkozó keretében tájékoztatták a Jövő Nemzedékek Érdekeinek Védelmét Ellátó Biztosítványt a kialakult helyzetről. Ezt az egyeztetési folyamatot kell folytatni, kiszélesítve és felgyorsítva azt. Különösen, mert olyan kihívások elé nézünk, mint például a klímaváltozás, valamint az uniós klímastratégijának hazai alkalmazása. A klímaváltozás kapcsán, különös tekintettel az aszály súlytotta alföldi erdőkre át kell gondolni hazánk fajajpolitikáját. A tudomány segítségével meg kell keresni azt a megoldást, hogy a megváltozott környezeti viszonyok, illetve

a talajvízszint általános csökkenése mellett is egészséges, rentábilis, minden szempontból fenntartható erdőt hozunk létre. Ez elemi érdeke az erdőgazdálkodónak, az egész társadalomnak. A támogatási politikának is ezt kell szolgálnia. Az idei nyár után ennek a kérdéskörnek a fontosságát nem kell magyarázni. A rendkívüli hosszúságú és mértékű aszályt a mezőgazdasági kultúrák mellett az erdőtelepítések és az erdőfelújítások is megsínylették. Sok újonnan telepített erdő pusztult ki. A fiatal állományok mellett, a vízhiányos területeken található idős erdőkben is jelentős károk következtek be. Az erdészek elsőként figyelmeztettek arra, hogy a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás az eddigi erdőgazdálkodási módszerek felülvizsgálatát, és szükség esetén akár gyökeres megváltoztatását is igényelheti. Ezekre a kihívásokra az erdészeti ágazatnak és a természetvédelemnek, illetve az elméleti és a gyakorlati szakembereknek, valamint az érintett hatóságoknak együtt kell megoldást találniuk!

• NAK

Fától az erdőig – új támogatási lehetőségek

A mezővédő fásítások, a földhasználatváltás, és a fenntartható erdőgazdálkodási gyakorlatok ösztönzésére az Agrárminisztérium a 2023-tól induló új agrártámogatási időszakra több új és még hatékonyabb eszközt kínál a mezőgazdasági termelők és erdőgazdálkodók számára.

Az egyik legfontosabb pozitív újdonság a 2023-tól induló ciklusban, hogy az agrár-erdészeti rendszerek által elfoglalt mezőgazdasági földterület immár egyértelműen nem esik ki a támogatható területalapú támogatásokra is. Az alacsony termőképességű mezőgazdasági művelésben álló területeknél időről időre felmerülő kérdés a megszokott hasznosítás fenntartása vagy annak megváltoztatása. Az egyik lehetséges földhasználati alternatíva az elmúlt közel 20 évben töretlen népszerűségnek örvendő erdősítés és fásítás, amelynek ösztönző

támogatása folytatódik. A terület adottságaitól függően a telepítés lehet kimondottan gazdasági célú, ún. „ipari célú” faültetvény létesítés akác vagy nemesnyár állománnyal – ekkor a terület mezőgazdasági művelési ágban marad -, vagy hosszú távú földhasználatváltás erdőtelepítéssel.

Erdőgazdálkodás területén az új agrártámogatási rendszer 2023-tól minden korábbinál színesebb, új és megújított ösztönző támogatási lehetőségeket kínál.

- Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló, nem termelő beruházások támogatása az erdők termelési poten-

ciálját veszélyeztető hatások megelőzését, a károsodott erdőpotenciál helyreállítását, továbbá a felújítások klíma-adaptívabb megvalósítását szolgálják egyszerű, egységköltéses támogatási formában.

- Az erdő-környezetvédelmi célprogramok esetében 2023-tól minden korábbinál változatosabb, 5-10 éven át támogatható, a jogszabályi és az erdőtervi előírásokon túli erdőgazdálkodási környezeti és klíma célú vállalkozásokat ösztönző kínálat áll rendelkezésre.

- A versenyképes erdőgazdálkodás beruházásainak támogatása.

• NAK

A magyarországi erdőgazdálkodás felelős és fenntartható

A magyar erdőkben jelentős faanyag tartalék található, amely a fenntarthatóság, a biodiverzitás és az ökológiai értékek veszélyeztetése nélkül hasznosítható. Erdőirtás hazánkban több mint egy évszázada nem lehetséges – fogalmaz állásfoglalásában a Zöld Talár-díjas és a GreenMetric nemzetközi felsőoktatási rangsorban előkelő helyet elfoglaló Soproni Egyetem, amely az erdőkkel kapcsolatos kutatás és felsőoktatás hazai központja.

A magyar erdész képzés immár több évszázados hagyománya, az erdész szakma lényegével összekapcsolódó ökológiai, társadalmi és gazdasági fenntarthatóság, valamint a magyar erdészek világviszonylatban elismert magas szakmai színvonala olyan értékek, amelyek a hazai erdőgazdálkodás alapszék, s amelyek elvileg és gyakorlatilag is összeférhetetlenek az erdőirtással.

Magyarországon egy évszázada nem történik erdőirtás, erre elvi lehetőség sincs, és a jelenleg hatályos jogszabályok sem teszik semmilyen formában lehetővé. Erdőirtás ugyanis az a folyamat, amikor az ember az erdők helyén mezőgazdasági területet, településeket vagy más mesterséges létesítményt hoz létre anélkül, hogy pótolná a fákat. Hazánkban a gazdálkodók alapvető kötelessége az erdő fenntartása, vagyis fakitermelés után az új erdő megújítása és gondozása.

A társadalmi és a szakmai gondolkodásban a trianoni sokk hozott fordulópontot, amikor az ország egyik pillanatról a másikra faanyag nélkül maradt. Azóta Magyarország erdészeti szakpolitikája a faanyagból történő önellátásra törekszik, amely kizár minden erdőirtást, hiszen az a fenntarthatóság és az ökológiai érdekeink ellen szólna. Az elmúlt száz évben Magyarország tudatos és kemény munkával megduplázta erdőterületét, amely ma többek között lehetővé teszi, hogy tűzifából önellátó legyen az ország. A tűzifa ellátás Magyarországon a körkörös

és értékmegőrző gazdálkodás elvei szerint valósul meg, így igényeinket hazai forrásból elégítjük ki, nagy biztonsággal, a természeti értékek védelme mellett. Ez mostantól sem változik.

A magyarországi erdőállomány jelentős tartalékokkal rendelkezik a tűzifa minőségű faanyagból. A magyar erdők fakészlete az ország

zöld vagyona, amely mára elérte a 400 millió köbmétert, és évente természetes úton mintegy 13 millió köbméterrel növekszik. Mivel minden évben mintegy 8 millió köbméter kitermelése történik, ezért folyamatosan halmozódik az a tartalék, amelyet a magyar társadalom az erdők fenntarthatóságának veszélyeztetése nélkül hasznosíthat.

„A Soproni Egyetemen kétszáz éve kutatjuk és oktatjuk az erdők fenntartható hasznosításának lehetőségeit. Részletes adatsorok és nagy biztonságú prognózisok állnak rendelkezésünkre, figyelemmel a klímaváltozás okozta kihívásokra is. Ennek alapján kijelenthetem, hogy Magyarországot nem fenyegeti az erdőirtás veszélye, mert hazánk rendelkezik azzal az erdészeti és természetvédelmi tudással és tapasztalattal, valamint szakembergárdával, amely képes erdeink fenntartható kezelésére. Az erdészeti politika, az erdőgazdálkodók, a nemzeti parkok és a természetvédelmi szakemberek együttműködésben gondolkodnak és azonos értékrend alapján őrzik nemzeti kincsünket, az erdőt.” – mondta dr. Fábrián Attila, a Soproni Egyetem rektora.

• NAK

Ennek a promóciós kampánynak a tartalma csakis a szerző álláspontját tükrözi, és kizárólag ő tartozik érte felelősséggel. Az Európai Bizottság és az Európai Kutatási Végrehajtó Ügynökség (REA) semmilyen felelősséget nem vállal a kampányban szereplő információk esetleges felhasználását illetően.

Tapasztalatok az átalakult szakképzésről

Az oktatási rendszer átalakítása óta eltelt rövid időszak nem teszi lehetővé, hogy a hatásokat értékeljük, de már látható, hogy az irányok helyesek-e. Mindemellett az új kormány felállítását követően, az idei évben a szakterület új minisztériumhoz került. Erről és az eddig eltelt időszak tapasztalatairól kérdeztük *Pölöskei Gábornét*, a Kulturális és Innovációs Minisztérium szakképzésért felelős helyettes államtitkárát.

– Két tanévet zárt a szakképzés, amelyek már az új szakképzési rendszerben folytak. Miként értékelhető az elmúlt két év? Ön hogy látja, az eddigi eredmények az elvárások szerint alakultak? Mennyire tekinthető sikeresnek az előrehaladás a Szakképzés 4.0 stratégiában megfogalmazott célkitűzések megvalósításának tükrében?

– A tapasztalatok egyértelműen azt mutatják, hogy a kézzelfogható előnyöket látva a kezdeti óvatosságot követően mind a szakképző intézmények vezetői és oktatói, mind a tanulók és szüleik nyitottá váltak az új szakképzési rendszerrel bevezetett változásokra. Mi sem igazolja ezt jobban, mint a jelentkezők számának növekedése és a javuló tanulmányi eredmények, különösen a technikumokban. Mind ezekre reményeink szerint hosszú távon is hatással lesznek az olyan, a szakképzés népszerűségét növelő intézkedések, mint az ösztöndíjrendszer, vagy az oktatás körülményeinek javítása.

Utóbbival kapcsolatban elmondható, hogy az elmúlt időszak során lehetővé vált és – terveink szerint – a jövőben is folytatódik a szakképzés infrastruktúrájának és felszereltségének intenzív fejlesztése. Az elmúlt két évben több mint 12 milliárd forintot tudtunk fordítani a szakképzési centrumok színvonalas működését segítő infrastruktúra-fejlesztésekre, épületfelújításokra.

A megemelt bérek nem csak új lendületet adtak a rendszerben oktatóknak, hanem lehetőséget is nyitottak a versenyszféra szakembereinek nagyobb arányú bevonására, hozzájárulva ezzel a szakmai

oktatás színvonalának további erősödéséhez. Az új rendszerrel szembeni kezdeti bizonytalanságok elmúltak, mert az oktatók megtapasztalták a megváltozott jogviszony előnyeit, az éves órakeret adta többlet lehetőségeket. Azt tapasztaljuk, hogy ma a tanárok szívesen jönnek a szakképzésbe.

– Az elmúlt két évben a középfokú oktatásba jelentkezők között jelentősen növekedett a szakképzés nép-

szerűsége. Különösen a technikumok esetében emelkedett dinamikusán a jelentkezések száma. A 2022/2023-as tanévre történő beiratkozási eredmények alapján lehet-e már következtetni a szakképzés népszerűségét illetően? Sikertől megtartani a korábbi évek növekvő beiskolázási arányát?

– A jelentkezési adatok alapján a technikumok idén is rendkívül népszerűnek bizonyultak, a felvételizők

több mint 42 százaléka választotta a szakmát és érettségét egyszerre adó technikumokat. A beiratkozások még folyamatban vannak, így a következő tanévre vonatkozó végleges adatok még nem ismertek.

– A kormányalakítást követően a szakképzés a Kulturális és Innovációs Minisztériumhoz került át, a felnőttképzés azonban a Technológiai és Ipari Minisztériumnál maradt. Ezzel milyen változásokra számíthat a szakterület?

– A két minisztérium között továbbra is szoros együttműködésre törekszünk. A szakképzési rendszer megújítása az eddigi szellemben folytatódik, legfontosabb feladatunk az új rendszer megszilárdítása és finomhangolása az elmúlt két év tapasztalatainak figyelembevételével.

– Az elmúlt időszakban számos képzőközpont alakult a duális képzésben való részvétel megerősítése céljából, amelyhez jelentős mértékben hozzájárultak a meghirdetett pályázati lehetőségek is. Mik a tapasztalatok az eddigi működéséről?

– Az ágazati képzőközpontok létrehozását és a szakmai oktatás korszerűsítését elősegítő infrastrukturális és eszközfejlesztések megvalósítására 8 milliárd forint fejlesztési forrást biztosított a szakterület. A képzőközpontok létrehozásának lehetőségével már számos vállalat élt, felismerve a képzési forma által biztosított előnyöket. Ugyanakkor azt látjuk, hogy sokan még óvatosak az új lehetőséggel kapcsolatban. A duális képzőhelyek nyilvántartásában jelenleg huszonhat ágazati képzőközpont szerepel, közel kétszáz gazdálkodó szervezet – köztük szép számban egyéni vállalkozók és kkv-k – tagságával. A képzőközpontok mellett változatlanul működik a már megszokott duális képzésben a gazdálkodó-tanuló kapcsolatára épített gyakorlati képzés.

– Az újjászervezett szakképzési rendszer jelentős újítása a tanuló-szerződés helyébe lépő szakképzési munkaszerződés. Milyen visszajelzések érkeznek a munkaszerződéses rendszer működéséről? A gazdaság szereplői részéről reálisak voltak-e a bérfezültség miatti aggodalmak? Várható-e a szakképzési munkaszerződéses rendszerrel kapcsolatban bármilyen változás?

– A gazdálkodó szervezetek alapvetően pozitívan fogadták a szakképzési munkaszerződés bevezetését és a duális szakképzést érintő változásokat, különösen azt, hogy nagyobb szerephez jutottak a képzési programok kialakításában. A bérfezültségek miatti korábbi aggodalmak is oldódtak már. A kis- és középvállalkozások elérése nehezebb feladatnak bizonyult, reményeink szerint azonban őket is egyre nagyobb arányban be tudjuk vonni a duális szakmai oktatásba.

Fontos újítás, hogy kifejezetten a gazdálkodó szervezetek számára készült egy új modul a KRÉTA rendszerben, amely az adminisztrációs terhek csökkentését szolgálja. A fejlesztéssel kapcsolatos információk terjesztésében számíthatunk a kamarák támogatására is.

2022-ben a Szakképzési Innovációs Tanács és az ágazati készségtanácsok közreműködésével elindult a szakképzési reformok monitorozása. A Magyar Kereskedelmi és Iparkamara közreműködésével gyűjtjük, rendezzük és dolgozzuk fel a felmerülő kérdéseket és javaslatokat.

– A szakképzésből lemorzsolódók, korai iskolaelhagyók arányának csökkentése érdekében kerültek bevezeték a rugalmas tanulási utakat kínáló képzési formákat, mint a műhelyiskolát és a dobantó programot. Hogy látja, mennyire váltják be a hozzájuk fűzött reményeket?

– A rugalmas tanulási utakat megvalósító programok létjogosultságát igazolja a képzések iránti nagy érdeklődés, valamint a lemorzsolódások csökkentése. A műhelyiskolai program

2020-ban százharminc fővel indult, idén már közel ezren vettek részt a képzésben. Júniusi adatok szerint a szakképzési centrumokban szervezett műhelyiskolai képzésbe a most záruló tanév során beiratkoztak több mint fele már részszakmát szerzett. Ez az arány folyamatosan nőhet, mivel a képzések a tanév rendjétől függetlenül sok helyen jelenleg is folynak.

A dobantó programot a 2021/2022-es tanévben beiratkozott tanulók több mint fele sikeresen elvégezte, harmaduk pedig már dobantott a műhelyiskolába, ahol a legnépszerűbb részszakmák a szakácssegéd, a szobafestő, a bolti előkészítő és a falazó kőműves, valamint a pincérsegéd voltak.

A műhelyiskolai képzés egyelőre nagyobb arányban az iskolai tanműhelyekben zajlik. A következő időszak egyik legfontosabb feladata, hogy az információk minél szélesebb körben való elterjesztésével növelni tudjuk a programban részt vállaló vállalkozások számát.

A programok tapasztalatait rendszeresen értékeljük, és gyűjtjük a továbbfejlesztésre vonatkozó javaslatokat.

– Az egész életen át tartó tanulás támogatása fontos célunk. Ezt szol-

gálja a felnőttek oktatása, képzése esetében megerősített, előzetes tudás beszámítása. Miként látja, melyek a tapasztalatok ennek hatékonyságáról? Mennyire ösztönözte ez a felnőtt lakosságot arra, hogy újra „iskolapadba” üljön?

– Mindig hangsúlyozzuk, hogy a felnőtteknek nem kell a szó szoros értelmében újra iskolapadba ülniük, ha szakmát szeretnének tanulni. Oktatásuk eleve csökkentett időtartamban, a legtöbb helyen részben online formában történik, és a korábbi tanulmányok, előzetesen megszerzett tudás és szakmai tapasztalat beszámításával a képzési idő tovább rövidíthető. Szintén nagy rugalmasságot biztosít, hogy amennyiben a képzésben részt vevő az adott területen dolgozik, szakirányú oktatását az őt foglalkoztató vállalatnál is teljesítheti.

Kifejezetten intenzív, 6-12 hónapos képzéseket a szakképzési centrumok intézményei a most záruló tanévben több mint ötezer fő részére indíthatnak, így ezer fővel több felnőtt vehetett részt szakmajegyzékes szakmák megszerzésére irányuló intenzív képzésben, mint az előző tanévben.

A teljes – állami és nem állami – rendszerben 2020-ban összesen negyvenezer, 2022-ben negyvenöt-

ezer felnőtt vett részt valamely szakma megszerzésére irányuló szakmai oktatásban. A TOP 5 ágazatnak az elektronika és elektrotechnika; a turizmus-vendéglátás; az építőipar; a gazdálkodás és menedzsment; valamint az egészségügy bizonyultak.

Az előzetes tudás beszámításának szabályait minden iskola a saját szakmai programjában határozza meg, azonban folyamatban van egy egységes beszámítási rendszer alapjainak a kidolgozása.

– Az Európai Szakképzési Hét programsorozatának egyik májusi tájékoztatóján Ön arról beszélt, hogy „a szakképzésnek el kell mozdulnia a zöldítés irányába, és egy zöld szakképzési programot kell létrehozni, amelyre nagy igény van”. Ez milyen módon fog megjelenni a szakképzés mindennapjaiban?

– A zöldítés elsősorban a zöld készségek tartalmi szabályozókba való beépítését takarja, az általános fenntartható, zöld készségek azonosításával, majd annak ágazatonként és szakmánként való meghatározásával. Ez a munka már elkezdődött.

• SZAKKÉPZÉSI ÉS SZAKTANÁCSADÁSI IGAZGATÓSÁG/NAK

Nagy sikerrel zajlottak le az idei „Szakmakóstoló” pályaeorientációs hetek

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara 2022. nyarán több mint 580 általános iskolás diák számára szervezte meg a „Szakmakóstoló” pályaeorientációs programheteket. A pályaválasztás előtt álló fiatalok a különböző agrárszakmák profilját kellőképpen megismerve betekintést nyerhettek abba, hogy az adott szakmákat milyen munkakörülmények jellemzik.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) és a köztisztviselői megyei szervezetei 2022. június 20. és augusztus 12. között az egész országra kiterjesztve, 29 agrárszakképző intézmény és 71 duális képzésben résztvevő gazdálkodó bevonásával bevonásával szervezte meg a „Szakmakóstoló” pályaeorientációs programheteket. A mozgalmas és interaktív programokon több mint 580 fő, az adott agrárszakképző intézmény beiskolázási körzetébe tartozó általános iskola pályaválasztás előtt álló diákja vett részt. A NAK a programba olyan tanulókat bevonását helyezte előtérbe, akik érdeklődnek az agrárszakmák iránt, vagy motiváltságot, nyitottságot mutatnak az agrár- és élelmiszeripari képzések irányába.

A programhét az agrárszakmák élményalapú megismerését helyezi előtérbe, ahol a tanulók kipróbálhatják a különböző munkafolyamatokat. Az egyhetes pályaeorientációs programok során a résztvevő diákok játékos és tevékeny szakmatanulási keretei között ismerkedhettek meg mezőgazdaság és erdészet, valamint az élelmiszeripar ágazatokon belül a gazda (állattenyésztő, növénytermesztő, lovasz szakmairány), a mezőgazdasági gépész, mezőgazdasági gépészmérnök, mezőgazdasági

technikus, az erdésztechnikus (vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás szakmairány), az erdőművelő, faki-termelő, a kertész, a kertésztechnikus (dísznövénytermesztő, virágkötő, szakmairány), a kistermelői élelmiszer-előállító, a pék-cukrász, a sütő-és cukrászipari technikus, a szőlész-borász, valamint a bor- és pez-

nyerhettek a szántóföldi növénytermesztésbe, megismerkedhettek a kertészettel, virágkötéssel vagy az állattartással összefüggő munkafolyamatokkal. A diákok megtanulták és gyakorolták a gazdasági állatok almozásának és takarmányozásának fogásait, de a lovaglás és fogathajtás sem maradt ki a tevékenységek közül. A

gőgyártó technikus szakmákkal és szakmairányokkal.

A programhét során belekóstolhattak egy-egy agrárszakma alapvető fogásaiba, megismerkedhettek a mezőgazdasághoz, az erdészethez és az élelmiszeriparhoz kapcsolódó munkafolyamatokkal. Betekintést

résztvevők bepillanthatnak a termékek feldolgozásába is, valamint a tanúságokban és a gazdálkodónál a mezőgazdasági erőgépeket működés közben próbálhatták ki. Legnépszerűbb programok között szerepelt például a traktorvezetés. Felkeltette az érdeklődést a drón működé-

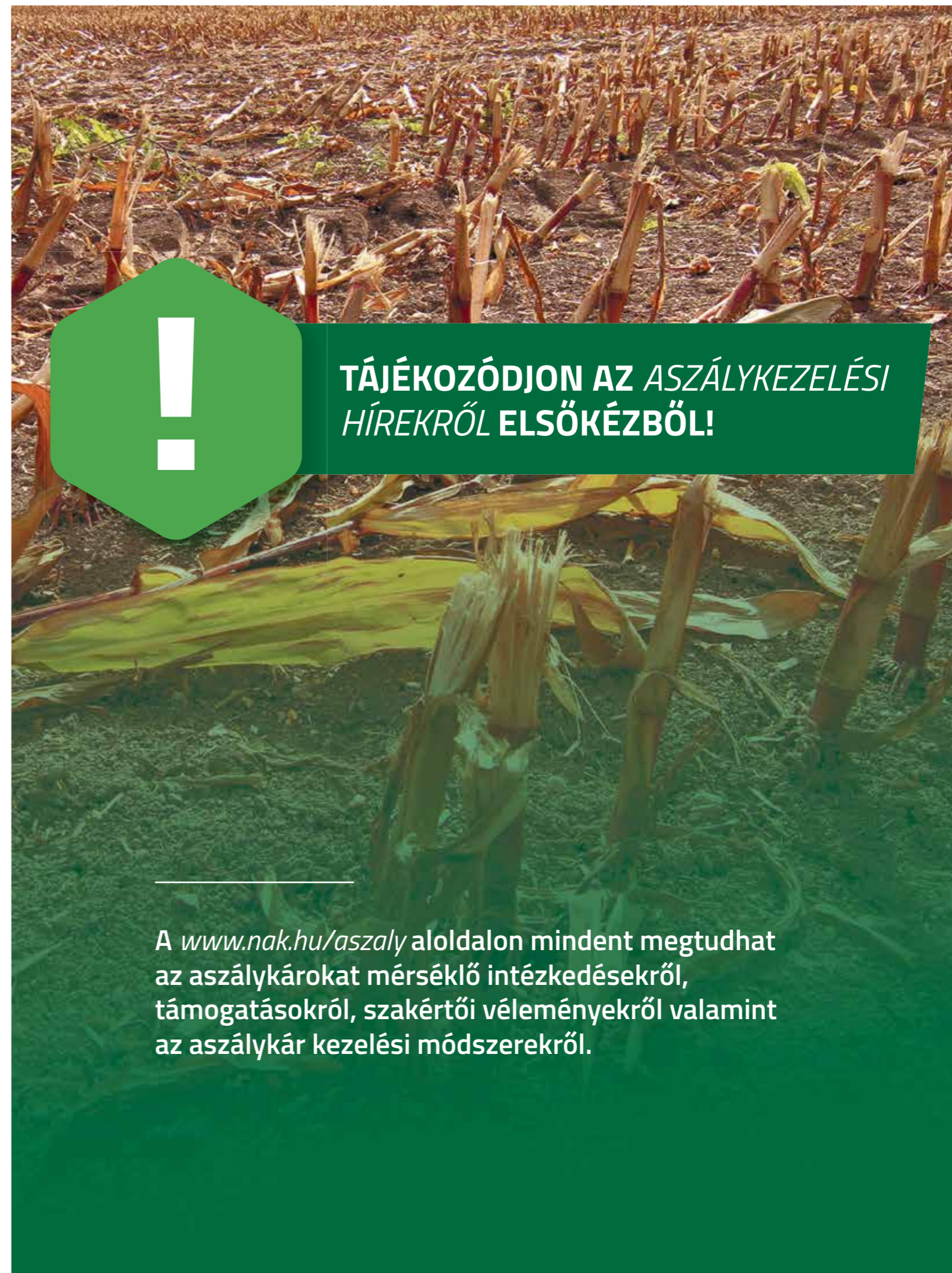
sének bemutatója, valamint a farm-és lőszimulátorok kipróbálása. Izgalmas élményt nyújtott számukra a különböző mezőgazdasági termékek, élelmiszerek érzékszervi vizsgálatával összekötött felismerési feladat, illetve a labormunka. A tanulóknak lehetőségük nyílt pék- és cukrászüzem látogatására, valamint péksütemények készítésére.

A szakmai programok mellett rekreációs- és szabadidős programelemek is színesítették a napokat. A pályaeorientációs hét zárásaként a diákok a megszerzett ismereteiket, tapasztalataikat, élményeiket szüleinek is bemutatthatták. Az intézményi, szülői, tanulói visszajelzések alapján a diákok rendkívül izgalmas, élményekkel teli heteken vehettek részt.

A résztvevők számára az előző évekhez hasonlóan idén is meghirdettek egy, a „Szakmakóstoló” hét élményeit feldolgozó pályázatot. Az első három helyezett tanuló az őszi folyamán elviheti osztályát egy egynapos agrár szakmai napra, ahol az osztály megismerkedhet az agrárium világával. A pályamunkák elbírálására 2022. szeptember elején kerül sor a NAK Szakképzési és Szaktanácsadási Igazgatóságán.

A tapasztalatok szerint a fiatalabb generáció bevonása kiemelten fontos, hiszen így felkészülten, a különböző szakmák profilját kellőképpen megismerve képet kaphatnak arról, hogy az adott szakmákat milyen munkakörülmények jellemzik. A fiatalok olyan átfogó ismereteket kapnak az adott szakmáról, amely elősegíti a tudatos pályaválasztás és az agráriumba történő beiskolázás lehetőségét.

• SZÉKELYNÉ BOGNÁR
JÚLIA ÁGNES/NAK

TÁJÉKOZÓDJON AZ ASZÁLYKEZELÉSI HÍREKRŐL ELSŐKÉZBŐL!

A www.nak.hu/aszaly aloldalon mindent megtudhat az aszálykárokat mérséklő intézkedésekről, támogatásokról, szakértői véleményekről valamint az aszálykár kezelési módszerekről.

Tehetséggondozási siker az agrárszakképzésben

Nagy elismerése az ágazati szakképzésben zajló tehetséggondozó, fejlesztő munkának, hogy az agrárszakképző intézmények közül elsőként a Közép-magyarországi ASzC Pesti Barnabás Élelmiszeripari Technikum és Szakképző Iskola nyerte el a Minősített Tehetséggondozó Műhely kitüntető címet. Az iskola által elnyert címről, a mögötte álló munkáról és ennek az elismerésnek az agrárszakképzéssel kapcsolatos fejlesztési lehetőségeiről *Galicz István*, a szakképző intézmény gyakorlati oktatásvezetője, tehetséggondozó projektjének felelőse beszélt a NAKLapnak.

– Kérem meséljen kicsit az indulásról, hogy kezdődött a kezdeményezés, Önnek milyen szerepe volt ebben?

– Iskolánkban mindig kiemelt szerepet kapott a tanulók fejlesztése, és a tehetségek gondozása, ami nem merül ki a szakmai versenyekre való felkészítésekben. Mi jó pár évvel ezelőtt elindultunk egy úton, egy más szemlélettel. Nem volt könnyű még a saját kollégáinkat sem meggyőzni, arról, hogy amit eddig gondoltunk a tanításról és a szakmai tudásunkról, azt gyökeresen át kell alakítanunk. Engem persze sokféle

jelzővel illettek, de be kell látnunk a tanulók megváltoztak, a szakma pedig elrobogott mellettünk, mint egy szuperexpressz. Ha nem változtatunk, teljesen ellehetetlenülünk. Az új gondolatokért kaptam bőven kritikát országosan is. Szerencsére mind az iskolában, mind az ország más iskoláiban is voltak olyan kollégák, akik ezt szintén belátták, így az ő hatalmas húzóerejükkel elindult a fejlődési folyamat. Ennek még egyelőre az elején tartunk, de mindent el kell kezdeni valahol, és tudjuk, a változtatás mindig nehéz. A korszerűbb tartalmakat sikerült

megjeleníteni az új követelményekben is. Nagyon bízom benne, hogy rövid időn belül látszódik a jó irányba mutató eredmény. Az eddigi folyamat eredményességének egyértelmű jelzése ez a minősítés.

– Általánosságban már ismerjük a program céljait, de mit is jelent ez a gyakorlatban? Mire van szükség ahhoz, hogy a kitűzött célokat el is éri a programmal?

– Az agrártehetséggondozás a gyakorlatban nagyon szerteágazó munkát igényel. Számos feladat áll

előttünk, hogy elérjük a kitűzött célokat. Ilyenek a nemzetközi szakmai trendek figyelése, a korszerű szakmai tartalmak beépítése a tananyagokba, szorosabb kapcsolattartás az ipar azon képviselőivel, akik szintén a fejlődést tartják fontosnak. A szakképzésben a tehetség felismerése – alapvetően – a gyakorlati tevékenység megfigyelésénél kezdődik, a prioritás a szakmához kapcsolódó tevékenységekhez kötődik. Már 9. osztálytól el kell kezdeni a tehetségek figyelmét, kiemelését, fejlesztését. A fejlesztésnek jól meghatározott elvek és programok alapján kell folynia, miközben a résztvevő tanároknak többször kell tapasztalatot cserélniük. Mindemellett több versenyszituációnak kell kitenni a tanulókat, az elért eredményeket intenzívebben kell kommunikálni a szakma és a külvilág felé. Nemzetközi szinten is meg kell jelennie az agrárszakképzésnek (pl. Skills).

Különbséget kell tenni az egyes képzési szintek között (MKKR: 4 vagy 5, de akár 3), de az egyes ágazatok között is (pl. műszaki, közigazdasági). Nem nélkülözhető a szakképzésben dolgozó kollégák „meggyőzése” arról, hogy az agrárszakképzésben is ott vannak a „féldrágakövek”, csak le kell értük hajolni.

El kell hinnünk, hogy az évtizedek óta belénk sulykoltakkal ellentétben, mi, akik a szakképzésben, illetve agrárszakképzésben dolgozunk nem vagyunk kevesebbek, mint más középiskolai képzésben résztvevők!

A tehetséggondozás nagyon jó húzóerő tud lenni a többi diák számára is, hogy elindulhasson a szükséges fejlődés. Külön örülök neki, hogy ennek a folyamatnak támogatókat találtam az Agrárminisztériumnál, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamaránál, a szakmát szerető és tisztelő szakmai szervezeteknél, vállalkozásoknál.

Ami nagyon fontos, a Nemzeti Tehetség Központ céljai között szerepel, hogy a Nemzeti Tehetség Programot az agrárágazati szakképzés irányába is kibővítsék. Be kell vezetni egy új fogalmat, elismerést vagy díjat, amit talán nevezhetünk agrártehetségnek.

– Hogyan jelent meg a tehetséggondozás az iskola eddigi életében?

– Iskolánk fő profilja a szakképzés, a tehetséggondozási munkánk is főleg a szakképzésekhez kapcsolódik. Ezen kívül természetesen figyelmet fordítunk a matematikai (Kenguru matematikai verseny), humán területekhez kapcsolódó (pl. Implom József Helyesírási Verseny) tehetséggondozási lehetőségekre is. A szakképzésben a fő tehetséggondozási irányok az Országos Szakmai Tanulmányi Versenyek (OSZTV) és Szakma Kiváló Tanulója Versenyekre (SZKTV) történő felkészítések. Iskolánk kezdetektől, immár 40 éve részt vesz ezeken a versenyeken és az eredményeink alapján a leggyakrabban az első három helyezett között ünnepelhetjük tanulóinkat.

Már nagyon régen felismertük, hogy ha a tanulók figyelmét és érdeklődését a szakmájukon keresztül keltjük fel, akkor a tanulásban is sokkal aktívabbak és motiváltabbak lesznek. Azok a tanulók, akikben fel tudjuk kelteni a szakmai ismeretek iránti vágyat, jól láthatóan jobban tanulnak, törekednek az újabb és újabb tudás megszerzésére, és majd később találkozunk velük a szakmai mesterképzéseken, illetve a szakmában is vezetői pozícióban tudnak elhelyezkedni. Iskolánkban már a 9. évfolyamon megkezdődik a tehetségesebb (akkor még elsősorban érdeklődőbb) tanulók megfigyelése és fokozatos terhelése. A szakmai ismereteknek egy kiterjesztett szintjét bemutató hagyományörző szakkörök, kézügyesség fejlesztő szakkörök – melyeket több mint 20 éve szervezünk – jó lehetőséget biztosítanak a tehetségesebb és érdeklődő tanulók korai fejlesztésére.

Szakmai képzésbe lépve pedig szintén fokozatosan segítjük, támogatjuk ezeket a tanulókat. Fontos, hogy őket évek óta bevonjuk a nyilvános szereplésekbe (rendezvények, bemutatók, TV szereplések, versenyek lebonyolítása stb.), hogy a kommunikációs képességeiket, és a viselkedéskultúrájukat is fejleszthessük.

Iskolánk kiemelt tehetséggondozó területe a hagyományörzésben is

megjelenik. Ezen belül a kezdetektől részt vettünk Magyarország hagyományos és tájjellegű élelmiszereinek Európai Uniói csatlakozás keretében létrehozott gyűjteményének elkészítésében. Közreműködünk abban a munkában, aminek köszönhetően a kürtöskalács bekerült a Hungarikum gyűjteményébe, és a tepertős pogácsa Európai Uniói oltalom alá került. Számunkra küldetés, hogy hagyományainkat az imádott szakmánkon keresztül megismertethessük a tanulókkal és fejleszthessük hazaszeretettüket és nemzeti identitástudatukat. Ezt a munkát 20 éve végezzük, fejlesztjük módszereinket és kíváncsian figyeljük, hova is fejlődnek az általunk elindított folyamatok. 2001 óta szervezzük Magyarország hagyományos és tájjellegű élelmiszereinek gyűjteményébe tartozó termékek kutatására, őrzésére, oktatására általunk létrehozott versenyeket.

– Most, hogy megkapták ezt az elismerést, mik a további terveik, Önök előtt álló feladatok?

– Iskolánk eltökélten folytatja tovább tehetséggondozó munkáját. Ezen belül továbbra is minden évben megrendezzük a pék hagyományörző országos versenyt, a mézeskalács díszítő versenyt, a pozsonyi kifli készítő versenyt, a konyakosmeggy készítő versenyt. Szeretnénk ezt az óriási versenyeménnyel egy tehetséggondozó versennyel is kiegészíteni.

A Minősített Tehetséggondozó Műhely címről

A Nemzeti Tehetség Központ által működtetett Nemzeti Tehetség Program keretein belül lehet pályázni Minősített Tehetséggondozó Műhely címre. A program a tehetséggel megáldott fiatalok hosszú távú, folyamatos és tervezhető segítéséhez, támogatásához járul hozzá. Az évenként megjelenő pályázati felhívások két éves cselekvési programokban meghatározott intézkedések megvalósítását szolgálják. A rendelkezésre álló lehetőségek sokak számára sorsfordítóak lehetnek a fejlődésüket tekintve.

Miközben továbbra is válogatjuk és felkészítjük tanulóinkat az OSZTV és SZKTV versenyekre, a felkészítésen a szélesebb válogatási lehetőségként és a versenyszituációk modellezéseként, más tanulókat is bevonunk. A versenyekre a tehetséges tanulóinkat külön foglalkozásokkal készítjük fel, mely foglalkozások nem csak a versenyzőknek nyitottak, hanem minden érdeklődő tanulóknak is.

Szeretnénk, ha a pék-cukrász SZKT egyben egy Skills előválogató is lehetne. Óriási lehetőségként, és eddigi szakmai munkánk elismeréseként 2022-től a pék (bakery) szakmában SKILLS tehetséggon-

kiterjedő ellenőrzési, értékelési rendszerrel rendelkezik, amelynek célja, hogy feltárja a rendszer erősségeit, fejlesztendő területeit.

Idén nyáron – egy válogató verseny keretében – megtörtént a felkészítésben részt vevő tanulók kiválasztása. A válogató versenyre az ország valamennyi területéről, szakképző intézményéből jelentkezettek tanulóik, akik úgy érezték, hogy egy nemzetközi megmérettetésben is szívesen megmutatnák képességeiket. A válogatóverseny eredményeként Magyarországot a 2023 szeptemberében Lengyelországban megrendezésre kerülő EuroSkills versenyen pék szakmában *Skultéti Zita* képviselheti. Egyelőre keressük a lehetőséget, hogy a tartalék versenyzőt is be tudjunk vonni a felkészülésbe.

A hagyományok ápolása kiváló lehetőséget biztosít, hogy a szakmai ismereteken keresztül fejleszthessük a tanulók nemzet tudatát, hazafias gondolkodását. Múzeumpedagógiai tevékenységünk keretében tovább folytatjuk a komáromi Sütőipari Emléktár (Pékmúzeum) gyűjteményének bemutatását és gondozását is.

Iskolánkban a 2022/2023-as tanévben indul az okleveles sütő- és cukrászipari technikus osztály, amely képzés célja – a szakmai ismeretek középszintű átadása mellett – a felsőoktatásba való közvetlen bekapcsolódás, és ott az egyetemmel megállapodott rendszerben a magasabb szinten tanított középiskolai ismeretek beszámítása. Nagyon bízunk benne, hogy ezek az eredmények vonzóbbá teszik az agrárszakképzés szakmáit a továbbtanulók számára.

• SZÉKELY ERIKA/NAK

Viszlát zöldítés, jön az Agro-ökológiai Program

Egy új agrártámogatási időszak indul 2023-tól, amiben jelentős változások is lesznek az eddig megszokott rendszerhez képest. Ahogy eddig már többször is hírt adtunk róla, a környezeti fenntarthatóságot szolgáló elemek jelentősen előtérbe kerülnek az új támogatási rendszerben, cikkünkben ennek az egyik fő képviselőjét: az Agro-ökológiai Programot (AÖP) mutatjuk be. De vajon mi lesz így a zöldítéssel és miben tud többet az AÖP nála?

A zöldítésben megismert és megszokott kötelezettségvállalások nem tűnnek el, hanem egy részük összeolvad a kölcsönös megfeleltetéssel – ez lesz az úgynevezett kondicionalitás, az új időszak „kibővített kölcsönös megfeleltetése” – a terménydiverzifikáció pedig beépül az AÖP előírásai közé. Az AÖP alapvetően abban fog különbözni a zöldítéstől, hogy amíg a zöldítésben három lehetőség közül választhatott a gazdálkodó (terménydiverzifikáció, állandó gyepterület tartása és EFA területek kijelölése), addig az AÖP-ben egy sokkal szélesebb előírás paletta fog a rendelkezésükre állni, amely segítségével teljes mértékben a gazdaságuk igényeire szabhatják a környezeti vállalásukat. Ráadásul ezek az előírások se lesznek ismeretlenek, akik részt vettek az AKG támogatásban biztosan fel fogják ismerni többet is közülük. **Ugyanakkor hangsúlyozzuk, hogy az AÖP és AKG támogatások között nincsen és nem is lesz átfedés**, ezzel is biztosítva, hogy bármely gazdálkodó részt vehessen az AÖP-ben.

Mit érdemes még tudni az AÖP-ről:

• **Önkéntes vállaláson** alapul, a gazdálkodó dönti el, hogy behoz-

za-e a területét a támogatásba vagy sem.

- **Fix összegű**, környezeti vállalásokat ösztönző támogatás, ami **hektáralapon** kerül kifizetésre.
- **A mezőgazdasági üzem teljes területére elszámolható** támogatás a vállalt feltételek teljesítése esetén.
- A kötelezettségvállalás időtartama: **1 év**.
- A mezőgazdasági üzemben belül **minden tényleges hasznosítási módra** (szántó, gyepterület, ültetvény) vonatkozóan **legalább 2 pont értékű** előírást szükséges választani.
- **Küszöbérték alatti területek:** ha az üzem szántóterületeinek, illetve gyepterületeinek nagysága nem éri el az 5 ha-t, ültetvény esetében pedig az 1 ha-t, adott hasznosítási módra nem kötelező előírást vállalni. **Az érintett területekre azonban csak akkor jár kifizetés, ha ezekre a küszöbérték alatti területekre is választ előírást a gazdálkodó.**
- A 2023. évi egységes kérelemben **külön kell majd nyilatkozni** arról, hogy az adott évben részt kíván-e venni a termelő az AÖP-ben.
- **A Gazdálkodási Napló** vezetése és elektronikus beküldése ennél a támogatásnál is szükséges.

Lássuk mik a várható előírások az egyes hasznosítási módokra:

Szántó hasznosítási mód esetén választható előírások

Választható jó gyakorlat (Pontérték)

Nyári, őszi betakarítású kultúrák után, amennyiben nem őszi vetésű kultúra következik, talajtakarás biztosítása takarónövényekkel, vagy a tarló fennhagyásával annak kultúrallapotban tartása mellett a következő évi tavaszi kultúra előkészítő munkálatainak megkezdéséig, de legalább február 28-ig.

(1 pont)

Terménydiverzifikációra vonatkozó követelmények szántóföldi növénytermesztés esetén:

a) **10 hektár vagy az alatti szántóterületen** gazdálkodóknak adott évben a szántóterületeken legalább két különböző növénykultúrát kell termesztetni, két kultúra esetén a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 80%-át foglalhatja el

b) **10 hektár feletti szántóterülettel** rendelkezőknek legalább háromféle növénykultúrát kell termesztetni, három növény esetén a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a

két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át;

c) **30 ha feletti szántóterülettel** rendelkezőknek legalább négyféle növénykultúrát kell termesztetni, négy növény esetén pedig a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át, azzal, hogy a legkisebb kultúra vetésterülete el kell, hogy érje az 1 ha-t.

d) **300 ha feletti szántóterülettel** rendelkezőknek legalább ötféle növénykultúrát kell termesztetni, öt növény esetén pedig a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át, azzal, hogy a legkisebb kultúra vetésterülete el kell, hogy érje az 1 ha-t.

e) **1000 ha feletti szántóterülettel** rendelkezőknek legalább hatféle növénykultúrát kell termesztetni, hat növény esetén pedig a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át, azzal, hogy a legkisebb kultúra vetésterülete el kell, hogy érje az 1 ha-t.

(1 pont)

Szántóterületek 10%-ának megfelelő, a HMK 8 előírás alapján védett táji elemek; mezővédő

erdősávok, fasorok; táblaszegélyek (az AKG „táblaszegély” előírással történő esetleges átfedést úgy kerüljük el, hogy egyazon elem csak egyik jogcímben számolható el), erózióvédelmi sávok; szántóföldi művelés alatt nem álló vízvédelmi sávok; teraszok, erózióvédelmi létesítmények; MePAR-ban rögzített vizes élőhely; parlagon hagyott földterület (a pihentetés időszaka alatt gondoskodni kell a talaj takarásáról növényborítottsággal vagy a tarlómaradványok fennhagyásával); az AKG „zöld ugar” előírással történő esetleges átfedést úgy kerüljük el, hogy egyazon tábla csak egyik jogcímben számolható el); ökológiai jelentőségű másodvetés növényvédőszer használata nélkül; nitrogénmegkötő növényekkel bevetett terület növényvédőszer használata nélkül; vagy ezek kombinációjának fenntartása.

Ezen vállalás keretében a növényvédőszer használata nélkül termesztett ökológiai jelentőségű másodvetés és nitrogénmegkötő növényekkel bevetett területek együttes aránya nem haladhatja meg a szántóterületek 5 %-át.

(2 pont)

Amennyiben a mezőgazdasági üzemben belül a szántóterületek össz nagysága meghaladja az 50 ha-t, a szántóföldi művelésben tartott táblák maximális mérete nem haladhatja meg a 30 hektárt. Az AKG „önkéntes táblaméret korlátozás” előírással történő esetleges átfedést úgy kerüljük el, hogy az az ügyfél, aki AKG-ban választotta ezt az előírást, az AÖP-ben nem választhatja.

(1 pont)

A növényvédelem során az engedélykiadás alapján méhekre kifeje-

zetten vagy mérsékelt veszélyes, illetve kockázatos besorolású növényvédőszer használata tilos. A fel nem használható szerek rendszeresen frissített listáját az IH teszi közzé tájékoztató jelleggel.

(1 pont)

Karbamid műtrágya azonnali bedolgozása, illetve folyékony karbamid esetén inhibitor alkalmazása a kijuttatás során.

(1 pont)

A szántóterületek legalább 50 %-án mikrobiológiai készítmények használata előtt, illetve vetéssel egy menetben kijuttatva és a talajba dolgozva, illetve szármaradványokra kijuttatva, majd azokat a talajba keverve.

(2 pont)

A szántóterületek legalább 50 %-án talajkondicionáló, növénykondicionáló vagy N-megkötő készítmények használata.

(1 pont)

Forgatás nélküli művelésmód (minimum művelés, zero-till, direktvetés) használata a művelésbe vont szántóterület legalább 50 %-án szűkített növényvédőszer hatóanyag használata mellett. **Az alkalmazható növényvédőszer rendszeresen frissített listáját az IH teszi közzé.**

(2 pont)

Gyepterület hasznosítási mód esetén választható előírások

Választható jó gyakorlat (Pontérték)

A gyepterületek megőrzése tábla szinten az előző évi állandó gyepte-

riületekhez viszonyítva. A gyepek feltörése, szántása tilos. – **Kizárólag nem Natura 2000 gyepterületeken választható**

(1 pont)

Pásztoroló vagy szakaszos legeltetés folytatása a gyepterület legalább 50 %-án legeltetési terv készítése mellett. Egy szakasz legeltetése ne haladja meg a 12 napot. - **Minden gyepterületen választható.**

(2 pont)

A gyepek legalább évi egyszeri kaszálása. - **Kizárólag nem Natura 2000 gyepterületeken választható.**

(1 pont)

Kizárólag alternáló kasza használata. - **Minden gyepterületen választható.**

(2 pont)

Bálacsomagolás fóliával tilos. – **Minden gyepterületen választható.**

(1 pont)

Ültetvény hasznosítási mód esetén választható előírások

Választható jó gyakorlat (Pontérték)

Mikroöntözési technológiák használata az ültetvényterület legalább 50 %-án

(2 pont)

A növényvédelem során az engedélykiadás alapján a méhekre kifejezetten vagy mérsékelt veszélyes, illetve kockázatos besorolású növényvédőszer használata tilos. A fel nem használható szerek rendszeresen fris-

sített listáját az IH teszi közzé tájékoztató jelleggel.

(1 pont)

Engedélyezett biológiai ágensek alkalmazása az ültetvényterület legalább 50%-án.

(2 pont)

Az ültetvényterület legalább 50 %-án mikrobiológiai készítmények használata talajtápanyagként, illetve állománykezelésként.

(2 pont)

Az ültetvényterület legalább 50 %-án talajkondicionáló vagy növénykondicionáló készítmények használata.

(1 pont)

Ültetvények talajtakarása mulcsoszással, egyéves sorköztakaró növények termesztésével.

(1 pont)

Ültetvények talajtakarása évelő kultúrák fenntartásával vagy gyeperősítéssel.

(2 pont)

Karbamid műtrágya azonnali bedolgozása, illetve folyékony karbamid esetén inhibitor alkalmazása a kijuttatás során.

(1 pont)

Fontos kihangsúlyozni, hogy a 2023-tól induló támogatások továbbra is kialakítás alatt állnak, egyelőre még semmi sem tekinthető véglegesnek, ugyanakkor a NAK kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a gazdálkodókat a gazdálkodásukat segítő, naprakész információkkal lássa el. A témában a cikkeink folyamatosan frissülnek, kövessék figyelemmel a hírportálunkat.

• GYENES ADRIENN/NAK

Aszály: legnagyobb veszélyben az állattenyésztők

Az ország területének döntő többségét súlyos vagy nagyfokú aszály sújtotta és az elmúlt pár hétben bizonyossá vált, hogy a kalászosoknál tapasztalt kiesés mellett a kukoricatermés jelentős része is megsemmisült, gyepeink kiszáradtak.

Az ország területét sújtó példátlan szárazság azonban nemcsak a növénytermesztőknek okoz gondot, legveszélyeztetettebb tagtársaink egyértelműen az állattenyésztők, hiszen – azon túl, hogy már a tavalyi év sem volt számukra eredményes – egyes helyeken olyan mértékű az aszály miatti takarmányhiány, hogy segítség nélkül nem fogják tudni átteleltetni az állatállományokat.

A probléma olyan összetett, hogy azt csupán a takarmány receptúrák módosításával – aminek következtében egyébként is romlik a hatékonyság – nem lehet megoldani. Több ágazatból is kapunk hírt a vágósúlyok csökkenéséről, a termékenyítések számának csökkentéséről, megszorodtak a hirdetések az eladásra szánt tenyészállatokról. Egyes állattenyésztési ágazatokban pedig – gondoljunk csak a tőgazdaságokra és a haltenyésztésre – nem csak a takarmány és egyéb inputanyagok árnövekedése és elérhetősége okoz gondot, de az állatok élettere is veszélynek van kitéve.

A jelek máris arra utalnak, hogy a hazai állatállomány létszáma csökkenni fog, mértéke azonban egyelőre nem jósolható meg. Azt világosan kell látni, hogy akik szorult helyzetükben felszámolják az állattartást, azok valószínűleg soha nem fognak újra belekezdeni.

Kevesebben tudatosul még, hogy mennyire fog hiányozni az ágazatból kiesők bevétele a nemzeti össztermékből, a megszűnő állásokat milyen nehéz lesz pótolni és a fogvasztók is csak később csodálkoznak rá (talán), hogy miért nem magyar alapanyagokból készült hús és tejtermékek kerülnek az üzletek polcaira.

Létkérdések lettek: Mit? És miből? Az előttünk álló évben kiemelten

fontos a termelők likviditásának folyamatos fenntartása és hogy legyen honnan ésszerű áron beszerezhető az állatok takarmánya.

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara – az ágazat képviselője mellett – folyamatosan gyűjti azon állattenyésztők elérhetőségét, akik jelzik,

denképpen a kormányzattal és a társszervezetekkel közösen kell további lépéseket tenni hazai és külföldi források feltárására. Elkerülhetetlen az egyeztetés mindazon ipari előállítókkal és azok képviselőivel, amelyek melléktermékei felhasználhatóak a takarmányozásban. Gon-

Sajnos azt is ki kell mondani, hogy a rendkívüli helyzetre a választ – mivel egyes problémák megoldását a szomszédunkban zajló háború is befolyásolja – részben európai szinten kellene megadni. Szankciós politika, források visszatartása és az eddig is vállalhatatlan környezetvédelmi ambíciók helyett gyors döntésekre, új források biztosítására volna szükségük az állattartóknak, nemcsak nálunk, de más tagállamokban is. Európai szinten kellene mérlegelni azt is, hogy egyes támogatásokhoz kapcsolódó követelményeknek való kényeszerű meg nem

hogy segítségre van szükségük bármilyen takarmány beszerzésében, illetve ugyanígy tesznek azon gazdátársaink ajánlataival és felajánlásaival is, akik kedvezőbb helyzetben vannak és készek segíteni gazdátársaikon.

Tekintettel arra, hogy a NAK-nak korlátozottak a lehetőségei, min-

doljunk csak többek között a sör-, a cukor-, és a malomipar, valamint más élelmiszer-előállítók melléktermékeire vagy a bioetanológártáshoz kapcsolódó termékekre (DDGS, CGF), melyeknek hazai felhasználása most prioritássá vált.

A megoldás érdekében kulcsfontosságú a takarmányelőállítással foglalkozó cégek bevonása is, hiszen ezek nemcsak beszerzéseikkel, de takarmányozási javaslataikkal és szakmai tudásukkal is tudják majd segíteni az állattartók előtt álló közel egy év átvészélését.

felelést ne szankcionálják szigorúan, a kötelezettségeket átmenetileg enyhítsék, a még szigorúbb előírások bevezetését elnapolják.

Albert Einstein második világháború utáni szavait idézve „a túléléshez és a magasabb célok eléréséhez mindenképpen újfajta gondolkodásmódra van szüksége az emberiségnek”.

Nagy kérdés az, hogy tudunk-e majd a túlélésért új gondolkodásmódot megvalósítani az állattartó ágazatokban, legalább a következő aratásig.

• NAK

Erdei aszálykár és az erdősítési támogatások összefüggései

Az adatgyűjtés még folyamatban van, de a kukoricatáblákkal együtt sárguló erdősítések, és az augusztus eleje óta őszi külsőt öltött koros erdők látványából már egyértelműen látható, hogy az idei aszály az erdőket sem kímélte. Az alábbiakban röviden összefoglaljuk, hogy az erdősítés sikertelensége milyen módon befolyásolja az ahhoz kapcsolódóan igénybe vett vidékfejlesztési támogatásra való jogosultságot, illetve a károk helyreállításához milyen további támogatások igénylésére van lehetőség.

1. Az erdészeti célú vidékfejlesztési támogatások, amelyek igénybevételét befolyásolhatja az aszálykár

Egyes, erdőgazdálkodással kapcsolatos felhívásokban támogatott tevékenységekre, illetve azok teljesíthetőségére komoly hatással lehet az aszály. A Vidékfejlesztési Program keretein belül még 2022-ben futó ilyen pályázatok közül elsősorban azoknál érvényes ez, ahol erdősítés, fák telepítése is része az adott projekt keretében megvalósítandó tevékenységnek.

Ezek a támogatások a következők: **VP5-8.1.1-16 Erdősítés támogatása** (köznapi nevén: új erdő telepítésének támogatása),

VP5-8.2.1-16 Agrár-erdészeti rendszerek létrehozása (köznapi nevén: fásítások telepítésének támogatása),

VP5-8.5.1. Az erdei ökoszisztémák ellenálló képességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások (köznapi nevén: erdő-szerkezetátalakítás támogatása), valamint

VP4-15.2.1.2-17 Erdészeti genetikai erőforrások fejlesztése.

VP5-8.4.1.-16 Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítása*

Amennyiben a támogatott erdősítési tevékenység nem lesz sikeres, azaz a telepített csemeték a támogatáshoz kapcsolódó fenntartási kötelezettség időszakában teljes egészében, vagy olyan mértékben

kipusztulnak, hogy nem érik el az előírt tőszámot, akkor azt fő szabály szerint meg kell ismételni.

A támogatási felhívások alapján ez az eset vis maior eseménynek minősül. A Magyar Államkincstár ugyanis vis maiorként ismer el olyan, igazoltan bekövetkezett rendkívüli körülményt, cselekményt vagy eseményt, amely előre nem látható, és amelynek következményeit az adott helyzetben általában elvárható gondosság tanúsítása esetén sem, vagy csak aránytalan mértékű beavatkozással lehetett volna elhárítani. A vis maiorra vonatkozó szabályokról a felhívásokban külön fejezet foglalkozik: fontos, hogy a vis maior bejelentéshez csatolni kell az ügyfél nyilatkozatát, amelyben a program folytatását vagy a kötelezettség alóli mentesítését kéri a vis maiorral érintett területekre. Utóbbira vonatkozó szándékát az egységes kérelem keretében benyújtott vis maior bejelentésben

táblaszinten is jelölni szükséges a „Vis maior terület kivonása:” jelölőnégyzetben. (Az esemény bejelentése elektronikus úton, ügyfélkapun keresztül történik.) Mindennek értelmében, ha elháríthatatlan külső ok következtében elpusztulnak a csemeték, de a fentieknek eleget tesz az ügyfél, akkor hátrány nem érheti az igényelt támogatással kapcsolatban.

Elmondható tehát, hogy az erdészeti vonatkozású felhívások felkészültek az idei aszály helyzetet is.

2. Az erdőben fellépő aszálykárok helyreállításához igénybe vehető vidékfejlesztési támogatások, valamint az igénylésükhöz kapcsolódó fontos tudnivalók

Az erdei aszálykár olyan természeti katasztrófának, káreseménynek minősül, amelynek a helyreállításához a **VP5-8.4.1.-16 Erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok helyreállítására** támo-

gatási jogcímen vidékfejlesztési támogatás igényelhető.

Lényeges, hogy a támogatás igénybevétele a támogatást igénylő akkor jogosult, ha az előírásoknak megfelelően nyilvántartásba vett erdőgazdálkodó, valamint a károsodott terület az Országos Erdőállomány Adattárban erdőként van nyilvántartva (a legkisebb támogatható terület minimum 0,5 ha). A támogatás olyan az Evt.

hatálya alá tartozó területeken vehető igénybe egész erdőrészletre vagy területenkénti állandósítással elkülöníthető károsodott, természetben lehatárolható területre, ahol természeti katasztrófa következtében 50 %-ot elérő, vagy azt meghaladó, az erdészeti hatóság által (az előírt hatósági bizonyítványban) igazolt káresemény következett be.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy aszály által sújtott ugyanazon erdőterületre jelen szabályozás alapján a programozási időszak alatt csak egyszer támogatható ugyanaz a katasztrófa típus.

Az igénylő köteles az első kivitel vagy pótlást, az erdőfelújítást megelőző terület-előkészítési és a károsodott faállomány letermelési munkálatokat, az erdészeti hatóság határozatának megfelelően végrehajtani. Azaz az **Egységes Kérelem keretében már olyan kérelem kerül benyújtásra, ahol a bekövetkezett katasztrófa- pl aszály után megtörtént a pótlás.**

A további támogatási feltételeket és a kötelezettségeket a felhívás részletesen tartalmazza.

Jelenleg az erdőfelújításnál a 287/2022 (VIII.4.) Korm. rendelet és az 5/2022 (VIII.16.) AM utasítás rendelkezései is irányadók.

Az ellenőrzés a támogatási kérelemre – egyúttal kifizetési igénylésre, valamint a vis maior kérelemre vonatkozóan egyrészt adminisztratív, másrészt kiválasztás esetén helyszíni ellenőrzést foglal magában.

*A jogcím azért került bele az 1. pontban lévő felsorolásba, mert amennyiben az e támogatás keretében elvégzett első kivétel, pótlás vis maior esetén kipusztult, akkor itt is érvényesek a fenti támogatásoknál részletezett vis maior szabályok.

• NAK

Egyes esetekben enyhült a munkaerőmegtartási kötelezettség

A háborús gazdasági környezet és az extrém aszályhelyzet rendkívül súlyosan érinti az agráriumot. Ezt mérlegelve, a Vidékfejlesztési Program keretében támogatott beruházásoknál, a foglalkoztatás szinten tartásához kötődő előíráshoz kapcsolódó jogkövetkezmény enyhítéséről született döntés.

Az elmúlt években számos, a mezőgazdasági termelők, a feldolgozók és az erdőgazdálkodók beruházásait támogató pályázati felhívás jelent meg és jelentős összegeket ítélték oda a fejlesztésekhez, azonban a támogatások segítségével megkezdett projektek megvalósítása a kedvezményezettek részéről hatalmas erőfeszítést igényel. A Vidékfejlesztési Program 2015. évi elfogadása óta a beruházási támogatásokat elnyert vállalkozásoknak kötelező a foglalkoztatást legalább szinten tartani és ezen előírás visszamenőleges módosítására az Európai Bizottsággal történt korábbi egyeztetés alapján nincs is mód. A jelenlegi kedvezőtlen körülmények között az Agrárminisztérium ugyanakkor minden lehetséges módon igyekszik segíteni a beruházókat, ezért született döntés az ezen előíráshoz kapcsolódó jogkövetkezmény mérsékléséről.

Az eddigi szabályozás szerint, amennyiben a foglalkoztatás fenntartására előírt kötelezettségnek a kedvezményezettek nem tesznek eleget, a támogató automatikusan eláll a támogatói szerződéstől és

visszaköveteli a kifizetett támogatást. Mivel a munkaerőpiaci helyzet és a jelenlegi, aszályjal sújtott gazdasági helyzet jelentős kihívást jelent a gazdaságok számára, minden érintett felhívás – saját tagállami

mi hatáskörben megtehető enyhítéssel – módosul. Ennek értelmében a támogatástól történő elállás nem következik be automatikusan, az irányító hatóság az egyedi körülményeket és az elmúlt időszak egyes vállalkozásokat érintő gazdasági hatásait figyelembe véve mérlegel majd. Az enyhítés érinti az állattartókat, a kertészeti vállalkozásokat, az élelmiszer-feldolgozókat és az erdőgazdálkodók beruházásait is, az erre vonatkozó pályázati felhívás módosításai folyamatosan jelennek meg.

• NAK

Jogszabály-módosítás az aszály miatti vis maior bejelentések gyorsabb elfogadásáról

A korábbi gyakorlattól eltérve, az agrárminiszter már nyár végén kihirdette az aszályhelyzetet, megkönnyíti a termelők ügyintézését a kárbejelentéseknél – közölte az agrártárca.

Az október 31-i törvényi határidő előtt jóval, a Földművelésügyi Értesítő LXXII. évfolyamának 2022. augusztus 19-i számában megjelent az agrárminiszter közleménye,

amelynek értelmében a 2022. kárenyhítési évben Magyarország egész területén aszályhelyzet alakult ki, így az ország teljes területén mentesülés érdekében a Magyar Államkincstár felé tett vis maior bejelen-

lehet majd kárenyhítő juttatást igényelni a kárenyhítési alappól. A károsult termelőknek a jogosultsági feltételeknek is meg kell felelniük annak érdekében, hogy a kárenyhítő juttatást igénybe vehessék.

Az agrártárca szerint az aszályközlemény megjelenése segíti a termelők ügyintézését is: az aszálykárok kapcsán az egyes agrártámogatási jogviszonyokból eredő kötelezettségek teljesítése alóli mentesülés érdekében a Magyar Államkincstár felé tett vis maior bejelen-

téseket gyorsabban elfogadhatják. Az ehhez szükséges jogszabály-módosítás hamarosan megjelenik.

Az aszály miatt biztosított rendkívüli hitelmentesítés lehetőségére, a biztosítási kárelőleg fizetés előírása, az öntözéshez kapcsolódó egyszerűsítések, és az új takarmányszállítási támogatás mellett az Agrárminisztérium minden olyan adminisztrációs könnyítést megtesz, ami segíti a gazdálkodók életét.

• AM

Enyhíthető az ökológiai állattartásban jelentkező takarmányhiány

Az idei kárenyhítési évre vonatkozóan augusztus 19-én aszályt hirdetett ki az agrárminiszter az ország egész területére, az aszályközlemény hozzájárulhat az idei szélsőséges időjárás kapcsán az ökológiai gazdálkodásban előállt ökológiai vagy átállási takarmányhiány megoldásához – közölte az Agrárminisztérium (AM).

Az országos aszály miatt bekövetkező termés kiesés az ökológiai állattartáshoz szükséges öko- vagy átállási takarmány természetét is érintette. Ennek következtében szükségessé válhat az érintett szektorban a nem ökológiai minőségű takarmány felhasználása az állatok etetésére – írták.

A közlemény szerint az Európai Parlament és Tanács rendeletben írja elő, hogy a tagállamok miként kezeljék az ilyen katasztrófahelyzeteket, ideértve az e szabályozástól való esetleges eltéréseket is. Ezt erősíti ki a Bizottság rendelete is, mely feljogosítja az illetékes ható-

ságot arra, hogy meghatározott katasztrófahelyzetek esetén – például súlyos aszály – korlátozott ideig engedélyezze a nem ökológiai takarmányt. Az érintett gazdasági szereplők az országos hatáskörrel rendelkező hatóságtól, a Pest Megyei Kormányhivataltól kérhet-

nek engedélyt nem ökológiai minőségű takarmány felhasználására.

A Földművelődési Értesítő LXXII. évfolyamának 5. számában augusztus 19-én az idei kárenyhítési évre vonatkozóan aszályt hirdetett ki az agrárminiszter az ország egész területére. Az aszályközlemény kihirdetésével az engedéllyel összefüggő adminisztrációs terhek is csökkenhetnek, amennyiben az engedély megadásához az egyéb feltételek adottak, mivel a gazdasági szereplőknek nem kell igazolnia, hogy aszály sújtotta területen végez ökológiai állattartást.

• AM

Modern marhatenyésztés, korszerű lehetőségek

A mezőgazdaság és az állattenyésztés előtt egyre több lehetőség kínálkozik a hatékonyságnövelés érdekében. Kérdéses azonban, hogy a gazdálkodók milyen megoldásokat képesek és hajlandók megvalósítani a mindennapi munkájuk során.

A hatékonyságnövelés érdekében nem csupán a gazdálkodókat kell megszólítani, hanem az ágazat oktatásában résztvevőket is, akik kiemelet szerepet töltenek be az agrárium jövőjének formálásában. Legyen szó tartástechnológiáról, takarmányozásról vagy állathigiénéről, a szakmai szervezeteknek határozott segítséget kell nyújtaniuk az ágazat fejlődése érdekében.

A genetika az alapja mindennek

A modern állattartás elképzelhetetlen tenyésztéskritérium nélkül. Az agráriumban érdekelt egyetemen és a szakmai szervezetek az ezredforduló óta követik az értékmérők genetikai trendjének változását, figyelik az örökölhetőségi értékeket, valamint korrelációt állapítanak meg a hazai húsmarha-populáció tekintetében. A párosítási tervek felállítására roppant fontos része ennek a munkának, különösen az induló anyaállomány kialakításakor. Ennek jelentő-

ségével minden tenyésztő szembesül, különösen abban az esetben, amikor nőivarú alappopulációt hoz létre. Az üsző- és tenyészutánpótlás során jellemzően a vázfejlettség és az izmoltság kap kiemelt figyelmet.

Míg a vázfejlettség és az izmoltság közepesen, illetve jól örökíthető tulajdonság a marhák esetében, addig a szaporasági tulajdonságok (könnyűellés, tejtermelés) örökölhetősége kifejezetten alacsony. Ez azért nagyon fontos, mert egy elhibázott állománykonstrukció nagyon nehezen korrigálható; a nem megfelelő genetikai rekombináció megszüntetése rendkívül időigényes vagy költségesebb folyamat.

Odafigyelés és eredetvizsgálat

Ez esetben is elmondható – mint általában –, hogy a problémákat könnyebb és egyszerűbb megelőzni, mint orvosolni. Mindenképpen érdemes figyelmet fordítani a tenyészbírák teljesítményvizsgálati lapjára; ne vásároljunk olyan állatot, ami nem rendelkezik ilyen dokumentációval! A központi lajstromszám nélküli, minősítetlen bikák sok nemkívánatos tulajdonságot örökíthetnek az állományban, amelyek korri-

gálása cseppet sem könnyű feladat. Megnehezíti a problémamegoldást, hogy a tenyésztő jellemzően csak akkor ismeri fel a problémát, amikor az adott jellegek már jelentős számú állatnál megmutatkoznak.

A szektorban tevékenykedő vállalkozásoknak segítség az Agrár Széchenyi Kártya. Kifejezetten a mezőgazdasági ágazatban dolgozó vállalkozások részére kialakított, kedvezményes feltételrendszerű, állami kamat- és kezességdíjtámogatásban részesített szabad felhasználású folyószámlahitel.

A tájékoztatás nem teljes körű és nem minősül ajánlatnak. Részletek: kavosz.hu

Az Agrár Széchenyi Kártya országsszerte elérhető a Széchenyi Kártya Program hiteleihez hasonlóan a területi kereskedelmi és iparkamarák, a Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége valamint a KAVOSZ Zrt. regisztráló irodáiban

AHOL A JÖVŐ ALAPFELSZERELTSÉG.

